

“Azərbaycan Respublikası Seçki Məcəlləsinə əlavə və dəyişikliklər haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanun Layihəsi

1. Maddə 1.1.18. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

”Müşahidə – seçkilərin (referendumun) başlanmasından seçkilərin nəticələrinin elan olunmasınadək bütün proseslərin gedişinin diqqətlə izlənilməsi, məlumatların toplanması və qiymətləndirilməsi, ekspert rəyinin hazırlanması.”

2. 1-ci Maddənin 1-ci bəndinə 33 və 34-cü yarımbəndi əlavə edilsin:

”1.1.33. Hakimiyyətdə çoxluq təşkil edən siyasi partiya (siyasi partiyalar bloku) – nümayəndələri qanunvericilik və yerli özünüidarəetmə qurumlarında çoxluq təşkil edən siyasi partiya (siyasi partiyalar bloku);”

“1.1.34. Hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiya (siyasi partiyalar bloku) – nümayəndələri qanunvericilik və yerli özünüidarəetmə qurumlarında azlıq təşkil edən və ya təmsil olunmayan siyasi partiyalar (siyasi partiyalar blokları).”

3. Maddə 4.1-də “Vətəndaşlar” və 4.3.-də “vətəndaşların” sözləri müvafiq olaraq “seçicilər” və “seçicilərin” sözləri ilə əvəz olunsun.

4. Maddə 5. Şəxsi və birbaşa seçki hüququ aşağıdakı redaksiyada verilsin:

”5.1. Şəxslər seçkilərdə namizədin lehinə və ya əleyhinə, referendumda çıxarılan məsələnin lehinə və ya əleyhinə şəxsən və birbaşa səs verirlər.

“5.2. Başqa şəxslərin yerinə səs vermək qadağandır. Başqalarının əvəzinə səs verən və ya bunun üçün şərait yaradan, yaxud seçki günü buna başqalarını sövq edən şəxslər Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsində və ya İnzibati Xətalər Məcəlləsində göstərilən məsuliyyətə cəlb olunurlar.”

5. Maddə 6 aşağıdakı redaksiyada verilsin:

Seçkilər və referendum zamanı seçicilərin səsverməsi gizlidir. Seçicilərin iradəsinin ifadəsi zamanı gizliliyə hər hansı formada müdaxilə edilməsi, buna cəhd edilməsi, yaxud şərait yaradılması qəti qadağandır və cinayət məsuliyyəti yaradır.

Qeyd: Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 159.4-cü bəndi müvafiq olaraq 159.5 hesab edilsin və orda “159.1- 159.3-cü maddələrində” sözləri “159.1- 159.4-cü maddələrində” sözləri ilə dəyişdirilsin habelə, aşağıdakı məzmununda 159.4-cü bənd əlavə edilsin:
159.4. Seçicilərin iradəsinin ifadəsi zamanı gizliliyə hər hansı formada müdaxilə edilməsi, buna cəhd edilməsi, yaxud şərait yaradılması;

6. Maddə 7-1 aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“7-1. Azərbaycan Respublikasının ərazisinin 25 faizindən çoxunda hərbi və ya fəvqəladə vəziyyət tətbiq edildikdə, həmçinin hərbi və ya fəvqəladə vəziyyətin ləğv edilməsindən sonra keçən 3 ay müddətində Azərbaycan Respublikasının ərazisində seçkilər və ya referendum keçirilə bilməz.”

7. Maddə 8.1. aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasında nəzərdə tutulan hallar istisna olmaqla seçkilər (referendum) səsvermə gününə azı 100 gün qalmış elan edilir.”

8. Maddə 11-1.1.dəki “qanunsuz” sözü çıxarılsın.

9. Maddə 16-ya aşağıdakı məzmununda 16.7-ci bənd əlavə edilsin:

“16.6. Müddətli hərbi qulluqçular, azadlıqdan məhrumetmə yerlərində cəza çəkən şəxslər, barələrində məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş hökmü olmayan, lakin həbs qəti-imkan tədbiri seçilmiş şəxslər Milli Məclisin deputatlarının və bələdiyyə üzvlərinin seçkilərində səsvermədə iştirak edə bilməz.”

10. Maddə 17.6.4.-də “siyasi partiyanın” sözündən sonra “siyasi partiyalar blokunun,” – sözü əlavə edilsin. (Seçki orqanlarının fəaliyyət prinsipləri)

“17.6.4. Hər hansı bir namizədin, siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun, referendum üzrə təşviqat qrupunun dəstəklənməsinə yönəldilən və ya dəstəklənməsi kimi başa düşülə bilən hərəkətlərə yol verməməlidirlər”

11. Maddə 17.6.17 çıxarılsın: (seçicilərin seçkilərdə iştirakı üçün imkan dairəsində bütün tədbirləri görülməlidir)

12. Maddə 19.3 aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“19.3. Bu məcəllə ilə müəyyən edilən bütün seçki komissiyasının sədri, sədr müavini, iki katibi seçki komissiyasının birinci iclasında açıq səsvermə yolu ilə seçilirlər. Seçki komissiyasının sədri seçilənədək onun birinci iclasında iclasa yaşı daha çox olan üzv, sədr olmadıqda müavin və ya yaşı çox olan katib sədrlik edir. Mərkəzi Seçki Komissiyası istisna olmaqla digər Seçki komissiyalarının sədri, sədr müavinləri və katibləri Seçki komissiyasının üzvlüyünə namizəd irəli sürmək hüququna malik olan subyektlərin hakimiyyətdə çoxluq təşkil edən siyasi partiyanın, (siyasi partiyalar blokunun) və hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyanın/partiyaların (siyasi partiyalar blokunun) arasında bərabər sayda bölünür. Seçki komissiyasının sədri, sədr müavini və iki katibin hər biri müxtəlif siyasi qüvvələri təmsil etməlidir. Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri və bir katibi, habelə, sıra sayları tək olan dairə seçki komissiyalarında komissiyanın sədri və bir katibi, o cümlədən sıra sayları tək olan məntəqə seçki komissiyalarında komissiyanın sədri vəzifəsi hakimiyyətdə çoxluq təşkil edən siyasi partiya (siyasi partiyalar blokuna), komissiyanın müavini və bir katibi (məntəqə seçki komissiyasında seçki komissiyasının katibi) vəzifəsi hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiya (siyasi partiyalar blokuna) verilir.

Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri müavini və bir katibi, habelə, sıra sayları cüt olan dairə seçki komissiyalarında komissiyanın sədri və bir katibi vəzifəsi, o cümlədən sıra sayları tək olan məntəqə seçki komissiyalarında komissiyanın sədri hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiya (siyasi partiyalar blokuna), komissiyanın müavini və bir katibi (məntəqə seçki komissiyasında seçki komissiyasının katibi) vəzifəsi hakimiyyətdə çoxluq təşkil edən siyasi partiya (siyasi partiyalar blokuna) verilir.

Komissiyalarda hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiya (siyasi partiyalar blokuna) verilən yerlər Milli Məclis seçkilərində 43 seçki dairəsində namizədi qeydə alınan hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyalara, onların yaratdıqları siyasi partiya bloklarına və son Milli Məclis seçkilərində keçərli səsliyin 3%-dən çoxunu qazanan hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyalara (partiyalar blokuna) bərabər sayda verilir və yerlər püşkatma yolu ilə müəyyən edilir. Son Milli Məclis seçkilərində keçərli səsliyin 3%-dən çoxunu qazanan hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiya (partiyalar bloku) olmadıqda, bu yerlər son Milli Məclis seçkilərindən sonra Milli Məclisdəki azlıq təşkil edən partiya deputatlarının qazandıqları yerlərin nisbətində uyğun olaraq bölünür”.

13. Maddə 19.7 çıxarılısın (kollegial qurum olan seçki komissiyası üçün bu maddə uyğun deyil)

14. Maddə 22.4.2.ci bəndində “dövlət hakimiyyəti orqanlarının və ya bələdiyyə qurumlarının seçkili və ya vəzifəli şəxsləri olduqda” cümləsinə, “habelə, dövlət büdcəsi tərəfindən maliyyələşdirilən idarə, müəssisə və təşkilatlarında işləyən şəxslər olduqda (məntəqə seçki komissiyaları istisna olmaqla)” cümləsi əlavə edilsin.

15. Maddə 22.8.-də “bu Məcəllənin 36.3-cü maddəsində göstərilən bələdiyyə vəzifələrində, dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən təşkilatlarda, idarələrdə və təsisatlarda işləyən” sözləri çıxarılısın.

16. Maddə 24.1-də 18 rəqəmi 16 rəqəmi ilə əvəz edilsin:

17. Maddə 24.2 aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvlüyünə namizədlər bu Məcəllədə müəyyən olunmuş subyektlər tərəfindən Milli Məclisə təqdim edilir və Milli Məclis tərəfindən üzvlər təsdiq olunur.”

18. Maddə 24.3 aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvlərindən 8 üzv hakimiyyətdə çoxluq təşkil edən siyasi partiyanın (siyasi partiyalar blokunun), digər 8 üzv hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyanın/ partiyaların (siyasi partiyalar blokunun) təqdimatı ilə seçilir. Hakimiyyətdə çoxluq təşkil edən siyasi partiyanın (siyasi partiyalar blokunun) namizədləri onların birlikdə keçirdikləri konfransda müəyyən edilir. Hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiya (siyasi partiyalar blokuna) verilən yerlər isə son Milli Məclis seçkilərində azı 43 seçki dairəsində namizədi qeydə alınan hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyalara, onların yaratdıqları siyasi partiya bloklarına və son Milli Məclis seçkilərində iştirak edən və keçərli səsliyin 3%-dən çoxunu qazanan hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyalar (partiyalar bloku) arasında bərabər sayda verilir və yerlər püşkatma ilə müəyyən edilir. Son Milli Məclis seçkilərində hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyalar (partiyalar bloku) olmadıqda, bu yerlər son Milli Məclis seçkilərindən sonra Milli Məclisdəki azlıq təşkil edən

siyasi partiya deputatlarının qazandıqları yerlərin nisbətində uyğun olaraq bölünür. Bölünmələr zamanı tam rəqəmlərə yerlər müvafiq olaraq ayrılır, qalan yerlər kəsir rəqəmlər əldə olunan subyektlər arasında püşkatma yolu ilə müəyyən edilir”.

19. Maddə 24.4. də “ali təhsilli” sözündən sonra “Mərkəzi Seçki Komissiyasına üzvlüyü irəli sürülərkən və bundan öncəki 2 il müddətində dövlət büdcəsindən maliyyələşən hər hansı təşkilatda çalışmayan, hüquqşünas” sözü əlavə edilsin.

20. Maddə 27.1 aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“27.1. Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri, sədrinin müavini, katibi və üzvü komissiyada öz səlahiyyətləri dövründə dövlət büdcəsi hesabına əmək haqqı alır. Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvləri səlahiyyət müddətində hər hansı başqa vəzifə daşıya bilməz və hər hansı ödənişli fəaliyyətlə məşğul ola bilməz. Mərkəzi Seçki Komissiyasının sədri, sədrinin müavini, katibi və üzvü olmuş şəxs təqaüdə çıxdıqda fəaliyyətdə olan Mərkəzi Seçki Komissiyası üzvünün əmək haqqının 80 faizi məbləğində pensiya alır.”

21. Maddə 28.2. aşağıdakı redaksiyada verilsin:

Mərkəzi Seçki komissiyasının qərarları açıq səsvermə yolu ilə Mərkəzi Seçki Komissiyasının iclasında komissiya üzvlərinin “10-u iştirak edərsə-azı 6 üzvün; 11-i iştirak edərsə - azı 7 üzvün; 12-si iştirak edərsə azı 8 üzvün, 13-ü iştirak edərsə azı 9 üzvün, 14-ü iştirak edərsə azı 10 üzvün , 15-16-sı iştirak edərsə azı 12 üzvün səs şəxsləşməsi ilə qəbul edilir.”

22. Maddə 30.1-də “60” rəqəmi “80” rəqəmi ilə əvəz edilsin.

23. Maddə 30.2. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Dairə seçki komissiyası 8 üzvdən ibarətdir. Dairə seçki komissiyasının üzvləri bu Məcəllə ilə müəyyən olunmuş qaydada müvafiq olaraq irəli sürülmüş namizədlər arasından Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı ilə təyin edilir. “

24. Maddə 30.3. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Dairə seçki komissiyasının 4 üzvünün namizədliyi hakimiyyətdə çoxluq təşkil edən siyasi partiya (siyasi partiyalar bloku), digər 4 üzv hakimiyyətdə azlıq siyasi partiya/partiyalar (siyasi partiyalar bloku) tərəfindən irəli sürülür. Dairə seçki komissiyasında hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyaya (siyasi partiyalar blokuna) verilən yerlər son Milli Məclis seçkilərində azı 43 seçki dairəsində namizədi qeydə alınan və etibarlı səsələrin 3%-dən çoxunu qazanan hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyalar (partiyalar bloku) hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyalara, onların yaratdıqları siyasi partiya bloklarına bərabər sayda verilir və yerlər püşkatma ilə müəyyən edilir. Son Milli Məclis seçkilərində keçərli sayılan səsələrin 3%-dən çoxunu qazanan hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyalar (partiyalar bloku) olmadıqda, bu yerlər son Milli Məclis seçkilərindən sonra Milli Məclisdəki azlıq təşkil edən deputatlarının qazandıqları yerlərin nisbətində uyğun olaraq bölünür. Hansı dairəyə kimin namizədinin təyin olunacağı subyektlər arasında püşkatma yolu ilə müəyyən edilir.”

25. Maddə 31.1.3. bəndində “şərait yaradır” sözündən sonra vergül qoyulsun və aşağıdakı sözlər əlavə edilsin:

“dairə seçki komissiyasında və bu dairənin seçki məntəqələrində müşahidə aparmaq istəyən müşahidəçiləri qeydə alır və onlara Mərkəzi Seçki Komissiyasının müəyyən etdiyi formada vəsiqələr verir;”

26. Maddə 31.1.14. bəndində “təmin edir” sözündən sonra vergül qoyulsun və aşağıdakı sözlər əlavə edilsin:

“müşahidəçilərin dövlət avtomatlaşdırılmış informasiya sisteminin fəaliyyətini müşahidə etməsi üçün şərait yaradır.”

27. Maddə 33.1. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Dairə seçki komissiyasının sədri, sədrinin müavini, katbi və üzvü komissiyada öz səlahiyyətləri dövründə dövlət büdcəsi hesabına əmək haqqı alır. “

28. Maddə 34.3. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“34.3 Dairə seçki komissiyasının qərarları bu Məcəllənin 30.2-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş komissiya üzvlərinin sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir”.

29. Maddə 35.5-ci bəndəki dördüncü cümlədən “müstəsna hallarda isə müvafiq dairə seçki komissiyasının qərarına uyğun olaraq hərbi hissələrin komandirləri tərəfindən səsvermə gününə azı 5 gün qalmış” sözləri çıxarılsın.

30. Maddə 35.5-ci bəndəki beşinci cümlə “Sərhəd qoşunlarının hərbi qulluqçuları və hərbi münəcişə zonasında yerləşdirilən hərbi qulluqçular, Mərkəzi Seçki Komissiyası müəyyən etdiyi hallarda xüsusi rejim şəraitində qulluq edən hərbi qulluqçular onların hərbi hissələrində yaradılan seçki məntəqələrində səs verirlər” çıxarılsın.

31. Maddə 35.5-ci bəndəki sonuncu cümlə “Xüsusi rejim şəraitində qulluq edən hərbi qulluqçular haqqında qərar Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən səsvermə gününə ən azı 5 gün qalmış qəbul edilir” –**çıxarılsın.**

32. Maddə 35.7-ci bəndəki “35.4 maddəsində” sözü “35.4 və 35.5-ci maddələrində” sözü ilə əvəz edilsin.

33. Maddə 36.2. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

”Məntəqə seçki komissiyasının 3 üzvünün namizədliyi hakimiyyətdə çoxluq təşkil edən siyasi partiya (siyasi partiyalar bloku), digər 3 üzv hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiya/partiyalar (siyasi partiyalar bloku) tərəfindən irəli sürülür.

Məntəqə seçki komissiyasında hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiya (siyasi partiyalar blokuna) verilən yerlər son Milli Məclis seçkilərində azı 43 seçki dairəsində namizədi qeydə alınan

və keçərli səslerin 3%-dən çoxunu qazanan hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyalara, onların yaratdıqları siyasi partiya bloklarına bərabər sayda verilir və yerlər püşkatma ilə müəyyən edilir. Son Milli Məclis seçkilərində keçərli sayılan səslerin 3%-dən çoxunu qazanan hakimiyyətdə azlıq təşkil edən siyasi partiyalar (partiyalar bloku) olmadıqda, bu yerlər son Milli Məclis seçkilərindən sonra Milli Məclisdəki hakimiyyətdə azlıq təşkil partiya deputatlarının qazandıqları yerlərin nisbətində uyğun olaraq bölünür. Hansı məntəqəyə kimin namizədinin təyin olunacağı subyektlər arasında püşkatma yolu ilə müəyyən edilir”.

34. Maddə 36.3 çıxarılsın.

35. Maddə 36.4 dəki “40” rəqəmi “60” rəqəmi ilə əvəz edilsin.

36. Maddə 36.7 çıxarılsın.

37. Maddə 39.3. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

”Məntəqə seçki komissiyası qərarlarını sadə səs çoxluğu ilə qəbul edir”.

38. . Maddə 40.2-ci bəndəki “Seçki komissiyalarının üzvləri, müvafiq seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış namizədlər və onların səlahiyyətli nümayəndələri, yaxud onların vəkil edilmiş şəxsləri, referendum üzrə təşviqat qruplarının vəkil edilmiş şəxsləri, siyasi partiyaların, siyasi partiyalar bloklarının vəkil edilmiş şəxsləri” sözündən sonra **“müşahidəçilər, jurnalistlər” sözləri əlavə edilsin.**

39. Maddə 40. 3-cü bəndəki “Müvafiq seçki komissiyalarının iclaslarında iştirak etmək və adı çəkilən sənədlərlə tanış olmaq üçün” sözlərindən sonra **“müşahidəçilər istisna olmaqla”** sözləri əlavə edilsin.

40. Maddə 40.5-ci bənddə “seçkilər sahəsində fəaliyyət göstərən” sözlərindən əvvəl “demokratiya, insan hüquqlarının müdafiəsi” **sözləri əlavə edilsin.**

41. Maddə 40.6. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

”Seçkilərdə və referendumda Azərbaycan Respublikasının bütün ərazisində mövcud olan seçki komissiyalarında bütün mərhələlərdə müşahidəni həyata keçirmək istəyən siyasi partiyalar, siyasi partiyalar bloku, qeyri-hökumət təşkilatları bu məqsədlə Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Seçki Komissiyasında akkreditə olunmalıdırlar. Bunun üçün həmin subyektlər seçki gününə azı 5 gün qalanadək Mərkəzi Seçki Komissiyasına ərizə ilə müraciət etməlidirlər. Ərizəyə müraciət edən siyasi partiyanın, qeyri-hökumət təşkilatının Nizamnaməsinin və dövlət qeydiyyatı haqqında şəhadətnaməsinin notariat qaydada təsdiq edilmiş surətləri habelə siyasi partiyalar blokunun təsis sənədləri əlavə edilir. Mərkəzi Seçki Komissiyası bu müraciətə onun daxil olduğu gündən başlayaraq ən gec 3 gün müddətində komissiyanın iclasında baxır və müvafiq qərar qəbul edir. Müşahidəni həyata keçirmək istəyən siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun və qeyri-hökumət

təşkilatının akkreditə olunmasından imtinaya yalnız bu maddədə nəzərdə tutulan tələblərə əməl edilmədikdə yol verilir. Akkreditədən imtinaya dair Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarından Azərbaycan Respublikasının Apelyasiya Məhkəməsinə şikayət edilə bilər.

Fiziki şəxslər Azərbaycan Respublikasının bütün ərazisində müşahidənin aparılmasına dair ərizəni seçkilərin elan edildiyi gündən başlayaraq seçkilərin keçirilməsinə 5 gün qalanadək Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edilə bilər. Ərizədə müşahidə aparmaq niyyətində olan şəxsin soyadı, adı, atasının adı, yaşayış yerinin ünvanı, şəxsiyyət vəsiqəsinin seriya və nömrəsi göstərilməlidir. Hər bir ərizəyə dair qərar onun verildiyi tarixdən başlayaraq, 3 gün müddətində qəbul edilməlidir. Müşahidənin keçirilməsinə rədd cavabı yalnız ərizədə göstərilən məlumatlar təsdiq olunmadıqda verilə bilər. Müşahidənin keçirilməsinə Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən icazə verilmədikdə, Mərkəzi Seçki Komissiyasının bu qərarından apellyasiya instansiyası məhkəməsinə şikayət verilə bilər. Müşahidənin aparılmasına icazə verildikdə, müşahidəçiyə Mərkəzi Seçki Komissiyasının müəyyən etdiyi formada hazırlanmış lövhəcik verilir”.

42. Maddə 40.7-ci bənddəki “zərurət olduqda isə həm də maraqlarını təmsil edən referendum üzrə təşviqat qrupunun adı, qeyri-hökumət təşkilatının, siyasi partiyanın (siyasi partiyalar blokunun) adı və hüquqi ünvanı” **sözləri çıxarılsın.**

43. Maddə 40.8. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“40.8 Seçki komissiyalarının iclaslarında, seçki sənədləri ilə, habelə, səsverməyə hazırlıq, səsvermənin gedişi və səsərin hesablanması, nəticələrin kompüterə yüklənməsi ilə əlaqədar işin gedişində kütləvi informasiya vasitələri nümayəndələrinin jurnalistlərin iştirak etmək, foto, video, audio çəkiliş aparmaq hüququ vardır”.

44. Maddə 40.12. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“40.12 Bu Məcəllənin 40.2-ci maddəsində göstərilən şəxslər, müşahidəçilər, o cümlədən beynəlxalq müşahidəçilər kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri\ jurnalistlər bütün seçki komissiyalarında seçki hərəkətlərinin həyata keçirilməsini, səsvermənin nəticələrinin və seçkilərin (referendumun) yekunlarının müəyyənləşdirilməsini, səsvermənin nəticələri və seçkilərin (referendumun) yekunları haqqında protokolların tərtib olunmasını, habelə səsərin hesablanmasını və ya yenidən hesablanmasını müşahidə edə bilərlər. Müşahidə zamanı fotoaparat, diktofon, videokamera və digər başqa texniki vasitələrdən istifadə edilə bilər”.

45. Maddə 40.13. çıxarılsın:

46. Maddə 40.14. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“40.14 Seçki komissiyasının bütün üzvlərinin, bu Məcəllənin 40.2-ci maddəsində göstərilən şəxslərin, habelə, müşahidəçilərin, o cümlədən beynəlxalq müşahidəçilərin və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələrinin\ jurnalistlərin istisnasız olaraq bütün seçki məntəqələrinə sərbəst girişi təmin edilməlidir”.

47. Maddə 40.15. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“40.15 Səsvermə günü səsvermə otağında olan bütün səlahiyyətli şəxslərin, o cümlədən məntəqə seçki komissiyası üzvlərinin, bu Məcəllənin 40.2-ci maddəsində göstərilən şəxslərin və kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələrinin\ jurnalistlərin qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada həmin şəxsin statusunu müəyyən etməyə imkan verən soyadı, adı, atasının adı, şəkilli və vəzifəsi yazılan lövhəsi olmalıdır. Lövhə, şəxsiyyəti təsdiq edən sənəd təqdim etdikdə etibarlı sayılır”.

48. Maddə 40.16. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“40.16 Müşahidəçinin şəkli olan, soyadı, adı, atasının adı, yaşayış yerinin ünvanı, habelə onun göndərildiyi seçki komissiyası (komissiyaları) göstərilmiş, eləcə də maraqlarını təmsil etdiyi subyektin adı göstərilən vəsiqəsi olmalıdır. Bu vəsiqə şəxsiyyət vəsiqəsi və ya onu əvəz edən sənədlə birlikdə təqdim edildikdə etibarlı sayılır. Müşahidəçinin göndərilməsi haqqında qabaqcadan xəbər vermək tələb edilmir”

49. Maddə 40. 17.-ci bəndə aşağıdakı məzmununda cümlə əlavə edilsin:

“Səsvermə günü səsvermə otağında seçki prosesini müşahidə etmək hüququ olan subyektlərdən başqa digər şəxslərin səs verdikdən sonra səsvermə otağında qalmaları qadağandır”

50. Maddə 40-a aşağıdakı məzmununda 18, 19 və 20-ci bəndlər əlavə edilsin:

“Maddə 40.18. Televiziya və radioda səsvermənin və səsvermənin nəticələrinin hesablanması prosesinin fasiləsiz verilməsi təşkil edilir”.

“Maddə 40.19. Dövlət hakimiyyəti orqanlarının, bələdiyyə qurumlarının seçkili və vəzifəli şəxslərinin, habelə dövlət qulluqçularının müşahidəçi olmalarına yol verilmir”.

“Maddə 40.20. Mərkəzi Seçki Komissiyasında akreditasiya olunmuş siyasi partiya, siyasi partiyalar bloku və qeyri-hökumət təşkilatlarının təşəbbüsü əsasında müşahidəni aparan şəxslərin seçki komissiyalarında müşahidəçi kimi qeydiyyatdan keçməsi tələb olunmur. Həmin şəxslər Mərkəzi Seçki Komissiyasında akreditasiya olunmuş siyasi partiya, siyasi partiyalar bloku və qeyri-hökumət təşkilatlarının verdiyi xüsusi löhvəcik əsasında müşahidəni aparırlar”.

51. Maddə 41.1. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Maddə 41.1. Müşahidə heç bir məhdudiyət və şərt qoyulmadan bu Məcəllənin 40-cı maddəsində göstərilən subyektlər tərəfindən aşağıdakı prinsiplərə əsaslanmalıdır”.

52. 41-ci maddənin 1.4-cü bəndi aşağıdakı məzmununda dəyişdirilsin:

“Maddə 41.1.4. müşahidənin yekunları faktlara əsaslanmalı və hüquqi nəticə doğurmalıdır”.

53. 42.2.2. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

”Səsvermə günü istədiyi vaxt müvafiq seçki məntəqəsinin səsvermə otağında, dövlət

avtomatlaşdırılmış informasiya sisteminin kompüterlərinin yerləşdiyi otaqda olmaq, istənilən texniki vasitələrdən istifadə edərək, audio, video, foto çəkiliş aparmaq və online rejimdə istədiyi yerə ötürmək ; (Müşahidəçilərin müşahidə zamanı həmin texniki vasitələrdən istifadə edərək əldə etdiyi materiallar qanuni yolla əldə olunmuş sübut növü sayılır və yuxarı komissiyalarda habelə, məhkəmələrdə sübut kimi nəzərə alınır).”

54. Maddə 42.2.1.ci bənddə “tanış olmaq;” sözlərindən sonra, vergül qoyulsun və **“müəyyən tərəddüdləri olarsa seçicinin şəxsiyyətini təsdiq edən sənədi alaraq qeydiyyat yerinə baxmaq”** sözləri əlavə edilsin!

55. Maddə 42.2.3.cü bənddə “seçki bülletenlərinin verilməsini” sözlərindən sonra, **“seçki bülletenlərinin qutuya atılmasını”** sözləri əlavə edilsin!

56. Maddə 42.2.7.ci bənddə “müşahidə aparmağı təmin edən şəraitdə və müəyyən məsafədən” sözləri “müşahidə aparmağı təmin edən şəraitdə və **aydın görə biləcəyi yaxın** məsafədən” sözləri ilə əvəz edilsin!

57. Maddə 42.2.7.ci bənddə “məqsədi ilə baxmaq” sözləri “məqsədi ilə **alıb** baxmaq” sözləri ilə əvəz edilsin!

58. Maddə 42.2.9.cü bənddə “(müşahidəçinin tələbi ilə seçki komissiyası adı çəkilən sənədlərin surətlərini təsdiq etməlidir)” sözlərindən sonra nöqtə qoyulsun və aşağıdakı məzmununda cümlələr əlavə edilsin:

“Bu barədə təqdimmə tarixi və saati göstərilməklə iki nüsxədən ibarət akt tərtib edilir. Akta protokolun surətini alan şəxs, komissiyanın sədri və ya katibi imza atır, habelə möhürlə təsdiqləyirlər”.

59. 42-ci maddənin 2-ci bəndinə aşağıdakı məzmununda 12 və 13-cü yarımbəndlər əlavə edilsin:

“42.2.12. Müxtəlif texniki vasitələrlə audio yazılar, foto və video çəkilişlər aparmaq, bunları online rejimdə texniki vasitələrlə ötürmək;”

”42.2.13. Müşahidənin predmetinə daxil olan digər fəaliyyətləri həyata keçirmək;”

60. Maddə 42.3.10. çıxarılsın.

61. Maddə 42.4. aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“ Bu Məcəllənin 42.3-cü maddəsində göstərilən tələblərə riayət etməyən müşahidəçinin qeydiyyatı onu qeydə almış seçki komissiyasının müraciəti əsasında ancaq əsaslı sübutlar təqdim edildikdə müvafiq məhkəmə tərəfindən ləğv edilə bilər. Məhkəmə qərarı olmadan müşahidəçinin seçki məntəqəsindən çıxarılmasına yol verilmir”.

62. Maddə 43.1. aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“43.1 Kütləvi informasiya vasitələrinin nümayəndələri\jurnalistlər bütün seçki komissiyalarının iclaslarını işıqlandıra, səsvermə prosesinin gedişini izləyə, müxtəlif texniki vasitələrdən istifadə edərək audio, video, foto çəkilişlər apara, canlı yayımlaya, müxtəlif texniki vasitələrlə ötürə, səsvermənin nəticələri və seçkilərin yekunları haqqında protokollar və qərarlarla tanış ola bilər, habelə müvafiq seçki komissiyasının qərarının, protokolunun və onlara qoşulan digər sənədlərin surətlərinin bir nüsxəsini haqq ödənilmədən çıxara və ya ala bilər, əlavə nüsxələri isə Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən müəyyən edilən haqq ödənilməklə ala bilərlər.”

63. Maddə 44.2. Aşağıdakı redaksiyada verilsin.

“44.2 Dəvətlər seçkilərin təyin edilməsi barədə qərar rəsmi dərc edildikdən sonra Milli Məclis, müvafiq İcra Hakimiyyəti orqanları, Mərkəzi Seçki Komissiyası, siyasi partiyalar (siyasi partiyaların blokları), qeyri-hökumət təşkilatları və qeydə alınmış namizədlər tərəfindən göndərilə bilər. Beynəlxalq müşahidəçi qismində Beynəlxalq və Dövlətlərarası Təşkilatların nümayəndələri, eləcə də xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının və siyasi partiyalarının nümayəndələri, habelə xarici fiziki şəxslər iştirak edə bilər.”

64. Maddə 44.11 aşağıdakı redaksiyada verilsin:

44.11. Beynəlxalq müşahidəçi qanunları, beynəlxalq hüquq normalarını pozduğu hallarda Mərkəzi Seçki Komissiyasının müraciəti əsasında məhkəmə tərəfindən onun qeydiyyatı ləğv edilə bilər.

65. Maddə 46-ya aşağıdakı məzmununda 16-cı bənd əlavə edilsin:

“46.16. Seçici siyahılarının seçkilərdə iştirak edən subyektlər (siyasi partiyalar, siyasi partiyalar bloku, referendum üzrə təşviqat qrupu və namizədlər) və müşahidəçilik missiyasını həyata keçirən QHT-lər və müşahidəni öz təşəbbüsü ilə aparan şəxslər tərəfindən yoxlanmasına və burada səhvlərin aradan qaldırılmasına məntəqə seçki komissiyaları imkan yaratmalı, belə səhvlər varsa dərhal düzəldilməlidir.”

66. Maddə 47.6. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“47.6 Barələrində məhkəmənin qanunu qüvvəyə minmiş hökmü olmayan və həbs qəti-imkan tədbiri seçilmiş şəxslər istintaq təcridxanalarının rəhbərliyinin məntəqə seçki komissiyasına təqdim etdiyi məlumatlar əsasında seçici siyahılarına daxil edilirlər. Həmin məlumatda bu cür şəxslərin şəxsiyyət vəsiqələrinin və ya onları əvəz edən sənədlərin tam göstəriciləri əks etdirilməlidir. Hərbi qulluqçular, azadlıqdan məhrum etmə yerlərində cəza çəkən şəxslər, barələrində məhkəmənin qanuni qüvvəyə minmiş hökmü olmayan və həbs qəti-imkan tədbiri seçilmiş şəxslərin adlarının Milli Məclisə və bələdiyyələrə seçkilər zamanı daimi qeydiyyatda olmadıqları seçki məntəqələrindəki seçici siyahılarına daxil edilməsi və onların səsvermədə iştirakı yolverilməzdir.”

67. 48-ci Maddəyə 3-cü bənd əlavə edilsin:

”48.3. Siyasi partiyalar (siyasi partiyaların blokları), referendum üzrə təşviqat qrupları, namizədlər, qeyri-hökumət təşkilatları müvafiq haqq ödəməklə səsvermə gününə ən azı 10 gün qalmış seçici siyahılarının təsdiq olunmuş surətini ala və ünvanlar üzrə yerində yoxlaya bilərlər. Seçici siyahılarındakı qeyri-dəqiqliklər barədə onların qeydləri bu məlumatı təqdim etdikdən sonra məntəqə seçki komissiyaları tərəfindən bir gündən gec olmayaraq yerində yoxlanılır və düzəldilir”

68. 57.1-ci maddədə “Dövlət orqanlarının, bələdiyyə qurumlarının,” sözündən sonra, “siyasi partiyalar istisna olmaqla” sözləri əlavə edilsin.

69. Maddə 58.1-də 65 rəqəmi 90 ilə, 40 rəqəmi isə 70 ilə əvəz edilsin

“58.1 İrəli sürülmüş namizədlərin qeydə alınması üçün namizəd və ya siyasi partiyanın, siyasi partiyalar blokunun səlahiyyətli nümayəndəsi səsvermə gününə ən çoxu 90 və ən azı 70 gün qalmış saat 18.00-dək müvafiq seçki komissiyasına aşağıdakı seçki sənədlərini təqdim etməlidir:”

70. Maddə 58-ə 5-ci bənd əlavə edilsin.

“58.5. Namizədin qeydə alınması üçün müvafiq seçki komissiyasına seçki sənədləri təqdim edilərkən eyni zamanda qeydiyyatı həyata keçirən seçki komissiyasının hesabına müvafiq seçki fondunun yuxarı həddinin 3 faizi məbləğində könüllü qeydiyyat depozitinin köçürülməsi barədə bank sənədi təqdim edilə bilər. Qeydiyyat depozitinin seçki komissiyası tərəfindən geri qaytarılması halları bu Məcəllənin 60.5-ci maddəsi ilə müəyyən edilir”.

71. Maddə 59.2-də “50” rəqəmi “70” rəqəmi ilə əvəz edilsin.

72. Maddə 60-a aşağıdakı redaksiyada 5-ci bənd əlavə edilsin.

“60.5. Namizəd qeydə alınmazsa, qeydiyyatdan imtina haqqında qərarın surətini aldıqdan sonra 3 gün müddətində namizəd, namizədi irəli sürmüş siyasi partiyanın (siyasi partiyalar blokunun) rəhbər orqanı qeydiyyat depozitinin geri qaytarılmaması şərti ilə namizədin müvafiq seçki komissiyası tərəfindən qeydə alınması barədə müraciət edə bilər. Bu halda müvafiq seçki komissiyası namizədi 2 gün müddətində qeydiyyata alır. Bütün digər hallarda qeydiyyat depoziti seçki komissiyaları tərəfindən qeydə alınmaq və ya qeydiyyatdan imtina etmək haqqında müvafiq qərarın qəbul edilməsindən sonra 3 gün müddətində müvafiq namizədə, namizəd irəli sürmüş siyasi partiya, siyasi partiyaların blokuna qaytarılır. Namizəd Prezident, Milli Məclisin deputatı və ya bələdiyyəyə üzv seçilərsə və ya etibarlı hesab edilən səsərin azı 3 faizini toplayarsa, qeydiyyat depoziti seçkilərin yekunları rəsmi dərc edildikdən sonra 3 gün müddətində müvafiq seçki komissiyası tərəfindən namizəd olmuş şəxsə qaytarılır”

73. Maddə 66.2-dəki 45 rəqəmi 70 ilə əvəz edilsin

“66.2 Referendum üzrə təşviqat qrupunun qeydə alınması üçün onun səlahiyyətli nümayəndəsi səsvermə gününə azı 70 gün qalmış saat 18.00-dək müvafiq seçki komissiyasına aşağıdakı sənədləri təqdim etməlidir”

74. Maddə 73-1.2 aşağıdakı redaksiyada verilsin

“73-1.2. Qeydə alınmış namizəd səsvermə gününə azı 10 gün qalmış müvafiq seçki komissiyasına yazılı ərizə verərək namizədliyini geri götürə bilər. Belə ərizə geri götürülə bilməz. Daxil olmuş ərizə əsasında müvafiq seçki komissiyası ərizə vermiş namizədin qeydiyyatının ləğvi barədə 1 gün müddətində qərar qəbul edir. Qeydə alınmış namizəd öz namizədliyini bu Məcəllənin 73.3-cü maddəsində göstərilən məcbureddici əsas olmadan geri götürürsə, müvafiq seçki komissiyası büdcədən ona verilmiş vəsaiti geri almalıdır və bu halda qeydiyyat depoziti geri qaytarılmır”

75. Maddə 75.2-də “28” rəqəmi “60” rəqəmi ilə əvəz edilsin.

76. 77.1-ci maddədə “İctimai teleradio təşkilatları” sözündən sonra, dövlət büdcəsindən maliyyələşən digər televiziya və radio kanalları” sözü əlavə edilsin.

77. 77.1-ci maddənin son cümləsi “Dövlətə məxsus olan teleradio verilişləri təşkilatları vasitəsilə seçkiqabağı təşviqat aparılmır” çıxarılsın.

78. 77. 2-ci maddəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Bu Məcəllənin 77.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan və verilişləri Azərbaycan Respublikası ərazisinin yarısına, yaxud yarısından çoxuna yayımlanan teleradio verilişləri təşkilatları, habelə dövrü nəşrlərin redaksiyaları prezidentliyə qeydə alınan namizədlərə, Milli Məclisə və bələdiyyə üzvlüyünə azı 43 seçki dairəsində namizədləri qeydə alınmış siyasi partiyalara, siyasi partiyaların bloklarına, üzvlərinin sayı 40 min və daha çox olan referendum üzrə təşviqat qruplarına seçkiqabağı təşviqat üçün şərait yaratmağa borcludurlar. Mərkəzi Seçki Komissiyası göstərilən teleradio verilişləri təşkilatlarının və dövrü nəşrlər redaksiyalarının siyahısını səsvermənin keçirilməsinə 75 gün qalmış müvafiq icra hakimiyyəti orqanının təqdimatına əsasən dərc edilir”.

79. Maddə 77. 3-cü maddənin son cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Teleradio verilişləri təşkilatlarının və dövrü nəşrlər redaksiyalarının siyahısı səsvermənin keçirilməsinə 75 gün qalmış müvafiq icra hakimiyyəti orqanının təqdimatı ilə müvafiq dairə seçki komissiyaları tərəfindən dərc edilir.”

80. Maddə 78. 3-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“78.3. Mülkiyyət növündən asılı olmayaraq, müvafiq teleradio verilişləri təşkilatları və dövri nəşrlərin redaksiyaları efir vaxtı verilməsinin və dövri nəşrlərdə yer ayrılmasının mümkünlüyü barədə qeydə alınmış namizədlərə, siyasi partiyalara, siyasi partiyaların bloklarına, referendum üzrə təşviqat qruplarına, Mərkəzi Seçki Komissiyasına, dairə seçki komissiyasına göndərilən bildirişlə yanaşı, ödənişin məbləği barədə məlumatı da səsvermənin keçirilməsinə 75 gün qalmış dərc etməli və öz internet səhifələrində yaymalıdırlar”

81. Maddə 78. 4-cü maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“78.4. Özəl teleradio verilişləri təşkilatları və dövri nəşrlər səsvermənin keçirilməsinə 75 gün qalmış təşviqat prosesində iştirak etmək istədiklərini bəyan etməmişə və qiymətlərini açıqlamamışlarsa onlar təşviqat materiallarını yaya, dərc edə bilməz. Təşviqat prosesində iştirak etmək istəməyən özəl teleradio verilişləri təşkilatları və dövri nəşrlər seçkiqabağı təbliğatla bağlı materialların dərc edilməsinə məcbur edilə bilməzlər. Təşviqat prosesində iştirak etmək istəyən və qiymətlərini açıqlayan özəl teleradio verilişləri təşkilatları və dövri nəşrlər bu cür materiallar dərc edilirsə, dərc edilmə şərtləri bütün namizədlər, siyasi partiyalar və referendum üzrə təşviqat qrupları üçün eyni olmalıdır (bu Məcəllənin 85.4-cü maddəsində göstərilən dövri nəşrlər istisna olmaqla).”

82. Maddə 80.1-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

80.1 Prezidentliyə qeydə alınan namizədlərə, Milli Məclisə və bələdiyyə üzvlüyünə azı 43 seçki dairəsi üzrə namizədlikləri qeydə alınmış siyasi partiyaların, siyasi partiyalar bloklarının, üzvlərinin sayı 40 min və daha çox olan referendum üzrə təşviqat qruplarının seçkiqabağı təşviqatı pulsuz aparmaq məqsədi ilə bu Məcəllənin 77.2-ci maddəsində göstərilən teleradio verilişləri təşkilatının kanallarında pulsuz efir vaxtı almaq hüququ vardır.

83. Maddə 80. 5-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

80.5. Bu Məcəllənin 77.2-ci maddəsində nəzərdə tutulan teleradio verilişləri təşkilatlarının hər bir televiziya və radio kanalı üçün ayrı-ayrı olmaq şərti ilə, seçkiqabağı təşviqat üçün ayırdıqları pulsuz efir vaxtının ümumi həcmi həftədə 6 saat olmalıdır; bu Məcəllənin 77.3-cü maddəsində nəzərdə tutulan teleradio verilişləri təşkilatlarının seçkiqabağı təşviqat üçün ayırdıqları pulsuz efir vaxtının ümumi həcmi isə hər bir televiziya və radio kanalı üçün ayrı-ayrı olmaq şərti ilə, həftədə 3 saatdan az ola bilməz. Pulsuz efir vaxtı daha geniş auditoriyanın baxması mümkün olan vaxtda (saat 20:00-22:00 arasında) ayrılmalıdır. Teleradioda yayılan seçkiqabağı təşviqat materialları teleradio yayımı haqqında qanunvericilikdə nəzərdə tutulan reklam kateqoriyasında qiymətləndirilə bilməz və reklama aid qaydalar bu prosesə tətbiq edilə bilməz.

84. Maddə 80. 6-cı maddəyə aşağıdakı məzmununda bir cümlə əlavə edilsin:

“Bu subyektlər ayrılan efir vaxtından öz mülahizələrinə görə istifadə edə bilirlər. (çıxış, rolik, elan və s.)”

85. Maddə 81. 2-ci maddə aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“81.2. Bu Məcəllənin 77.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan teleradio verilişləri təşkilatları seçkiqabağı təşviqatı ödənişli əsaslarla aparmaq üçün ehtiyatda əlavə efir vaxtı saxlamalıdır. Bələdiyyə üzvlüyünə namizədlər və üzvlərinin sayı 20 mindən az olan referendum üzrə təşviqat qrupları həmin vaxtdan istifadə edə bilməzlər. Mülkiyyət növündən asılı olmayaraq bütün teleradiolarda təşviqat üçün ayrılan yerin bir dəqiqəsinin yuxarı həddi, gün ərzində verilən kommersiya reklamının ən aşağı həddindən yuxarı ola bilməz. Mətbu orqanlarda da bu prinsip əsasdır. Bütün qeydə alınmış namizədlər, siyasi partiyalar, siyasi partiyaların blokları, referendum üzrə təşviqat qrupları üçün ödəniş həcmi və şərtləri eyni olmalı və səsvermənin keçirilməsinə 75 gün qalmış, yayılmalı, dərc etməli və yayımçının internet sahifəsində yerləşdirilməlidir. Hər bir teleradio verilişləri təşkilatının ödənişli istifadəyə təqdim edəcəyi ehtiyatda olan efir vaxtının ümumi həcmi bu Məcəllənin 80.5-ci maddəsinə uyğun olaraq ayrılan pulsuz efir vaxtının ümumi həcmindən az və həmin həcmdən iki dəfədən artıq ola bilməz.

86. Maddə 81. 6-ci bəndinə aşağıdakı məzmununda cümlə əlavə edilsin:

“Bu şərtlərə əməl etməyən teleradio İnzibati Xətalər Məcəlləsinin tələblərinə əsasən məhkəmə tərəfindən 7 gün müddətinə yayımı dayandırılır.”

87. Maddə 81. 11. çıxarılısın:

88. Maddə 83. 6-cı bəndinin ikinci cümləsində “seçkilərin təyin edilməsi barədə qərarın rəsmi dərcindən sonra ən gec 35 gün keçənədək” **sözləri**, “səsvermənin keçirilməsinə 75 gün qalmış” **sözləri ilə əvəz edilsin.**

89. Maddə 84. 1-ci bəndinin ikinci cümləsində “seçkilərin təyin edilməsi barədə qərarın rəsmi dərcindən sonra ən gec 35 gün keçənədək” **sözləri**, “səsvermənin keçirilməsinə 75 gün qalmış” **sözləri ilə əvəz edilsin.**

90. Maddə 86. 2. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

”Bu Məcəllənin 86.1-ci maddəsi ilə nəzərdə tutulmuş tədbirlər qeydə alınmış namizədlərin, siyasi partiyaların, siyasi partiyalar blokunun, referendum üzrə təşviqat qruplarının istəyinə uyğun olaraq meydanlarda, açıq yerlərdə, seçicilərin sıx olduğu yerlərdə, parklarda və s. ictimai yerlərdə keçirilə bilər. Müvafiq icra hakimiyyəti seçkiqabağı təşviqatla bağlı kütləvi tədbirlərin keçirilməsi zamanı insanların təhlükəsizliyinə görə məsuliyyət daşıyır və zəruri tədbirləri görür. Bu tədbirlər heç bir halda sərbəst toplaşma azadlığını məhdudlaşdıran mahiyyətdə ola bilməz”

91. Maddə 86. 5-ci bənddə “mədəniyyət obyektləri sayılan bina və avadanlıq” **sözləri** “tarixi abidələr” **sözləri ilə əvəz edilsin.**

92. Maddə 87. 6 cı bənddəki “30 gün” **sözü**, “65 gün” **olaraq dəyişdirilsin.**

93. Maddə 87.7. aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“87.7 Seçkiqabağı təşviqat materialları 87.6-cı maddədə müəyyən edilən rəsmi yerlərdən əlavə, istənilən özəl daşınmaz mülkiyyətdə, habelə fərdi avtomobillərdə, ictimai nəqliyyatda, metroda, qatarda, təyyarədə hava balonunda, vağzallarda, hava limanında müqavilə əsasında yayıla bilər”

94. Maddə 87. 8-də “və ya mədəniyyət” sözü çıxarılsın.

95. Maddə 88. 4-cü bəndə 6-cı yarımbənd əlavə edilsin:

“88.4.6. Seçkilərin keçirilməsinə dair rəsmi qərarın dərc edilməsindən başlayaraq səsvermə gününə qədər küçələrin, yolların abadlaşdırılması, asfaltlanması, yaşayış binalarının, həyətlərin təmiri və abadlaşdırılması və s. seçicilərə təsir edə biləcək fəaliyyətlər; (il ərzində öncədən planlaşdırılan bu kimi zəruri işlər seçki ilində ya seçkilərə start verilmədən öncə, ya da seçkilərdən sonra icra edilməlidir”

96. Maddə 98. 1-ci bəndinə aşağıdakı məzmununda cümlə əlavə edilsin:

“Bir binada yalnız bir məntəqə üçün yer ayrıla bilər.”

97. Maddə 99. 2-ci bəndə aşağıdakı məzmununda cümlə əlavə edilsin:

“Namizədlərin rəngli şəkli adlarının qarşısında yerləşdirilir.”

98. Maddə 99.8. Çıxarılsın.

99. Maddə 100.10. Çıxarılsın.

100. Maddə 101.6-cı bəndə aşağıdakı məzmununda cümlə əlavə edilsin:

“Səsvermə gününə 24 saat qalmış Mərkəzi Seçki Komissiyasının rəsmi internet sahifəsində məntəqələr və dairələr üzrə nə qədər seçicinin qeydiyyatdan çıxma vəsiqəsi aldığına dair məlumatlar yerləşdirilməlidir”.

101. Maddə 109.2. Aşağıdakı redaksiyada verilsin:

Mərkəzi Seçki Komissiyası 20 gün müddətində dairə seçki komissiyalarının protokollarında olan məlumatları tam şəkildə dərc edir və həmin məlumatlar Mərkəzi Seçki Komissiyasının internet saytında yerləşdirilir.

102. Maddə 109.5. –ci bənddə “6 ay” sözü “2 ay” sözü ilə əvəz edilsin.

103. 110.1-ci bəndə aşağıdakı məzmununda cümlə əlavə edilsin:

Səsvermə günü səsvermənin gedişi, səsvermənin nəticələri, nəticələr hesablanıb qurtarana qədər DAİS vasitəsi ilə aparılır və Mərkəzi Seçki Komissiyası DAİS məlumatlarının fasiləsiz olaraq dövlət radio və televiziya kanalları ilə və s. elektron informasiya vasitələrində (İnternetdə) yayılmasını təmin edir.

104. Maddə 112.1-cü bəndində aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Seçicilər, namizədlər, qeydə alınmış namizədlər, siyasi partiyalar, siyasi partiyaların blokları, referendum üzrə təşviqat qrupları qeydə alınmış namizədlərin, siyasi partiyaların, siyasi partiyalar bloklarının, referendum üzrə təşviqat qruplarının vəkil edilmiş şəxsləri, müşahidəçilər, habelə seçki komissiyaları vətəndaşların seçki hüquqlarını pozan qərar və hərəkətlərdən (hərəkətsizlikdən) həmin qərarın dərc edildiyi və ya alındığı, hərəkətin (hərəkətsizliyin) baş verdiyi gündən və ya maraqlı şəxsin bu haqda məlumat aldığı gündən başlayaraq 7 gün müddətində şikayət edə bilirlər”;

105. Maddə 112.3-cü bəndə aşağıdakı məzmununda cümlələr əlavə edilsin:

“Seçki komissiyaların qərarlarından şikayətlərə məhkəmələr (bu Məcəllə ilə daha qısa müddət müəyyən edilməyibsə) 3 gün müddətində baxmalıdırlar. Məhkəmə qərarından yuxarı instansiyalı məhkəməyə şikayət 3 gün müddətində verilə bilər. Məhkəmə səsvermə günü və səsvermədən sonra verilən şikayətlərə dərhal baxmalı və ən gec 24 saat ərzində şikayətçiyə cavab verməlidir. Ciddi araşdırma aparılması lazım olan şikayətlərin baxılma müddəti bu Məcəllədə nəzərdə tutulan qaydada uzadıla bilər”;

106. Maddə 112-1.1-də “Həmin qrupların tərkibinə hüquq təhsili olan komissiya üzvləri daxil edilə bilirlər” cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Həmin qrupların tərkibinə ali hüquq təhsili olan komissiya üzvləri daxil edilir”

107. Maddə “115.1.16 aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“115.1.16 seçki sənədlərini saxtalaşdırırlar, saxta sənədlər tərtib və təqdim edənlər (seçki qutularına bir şəxs tərəfindən birdən çox seçki bülleteni salmaq halları da daxil olmaqla), səsli bilərəkdən qeyri-düzgün hesablayanlar, seçkilərin nəticələrinə dair yekun protokolu məntəqə seçki komissiyasının yerləşdiyi binadan kənarında tərtib edənlər, bu protokol tərtib edilməmiş seçki məntəqəsini bağlayanlar və ya seçkinin yekunlarını bilərəkdən təqdim və ya dərc etməyənlər, yaxud natamam dərc edənlər;

108. Maddə “122.2. aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“122.2. Ən azı 300.000 min aktiv seçki hüququna malik olan Azərbaycan Respublikası vətəndaşı Azərbaycan Respublikası Prezidentinə və ya Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə referendumun keçirilməsi haqqında qərarın qəbul edilməsi təklifi ilə müraciət edə bilər. Belə müraciət olduqda 2 ay ərzində həmin təkliflər Konstitusiyaya Məhkəməsinə göndərilir və Azərbaycan

Respublikası Konstitusiyasına uyğun olduğuna dair Konstitusiya Məhkəməsi qərar verərsə, 4 ay ərzində referendum təyin olunur.”

109. Maddə 130.2. Çıxarılsın.

110. Maddə 138.1.-də “25” rəqəmi “10” rəqəmi ilə əvəz edilsin.

111. Maddə 139.1.-də “25%” rəqəmi “50%” rəqəmi ilə əvəz edilsin.

112. Maddə 139.2.1. aşağıdakı redaksiyada verilsin:

139.2.1. referendum məntəqələrinin 1/4 hissəsindən çoxunda səsvermənin nəticələri etibarsız sayıldıqda və ya ləğv edildikdə, o şərtlə ki, həmin seçki məntəqələrində qeydə alınmış seçicilərin sayı seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış seçicilərin ümumi sayının 1/5-dən çoxunu təşkil etsin;

113. Maddə 155.2. çıxarılsın.

“Bu cür tədbirlərin keçirilməsi qaydaları Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən müəyyən edilir”

114. Maddə 170.2.2. aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“170.2.2. birmandatlı seçki dairəsi üzrə səsvermə zamanı səsvermənin nəticələri etibarsız sayılmış seçki məntəqələrinin sayı həmin seçki dairəsində olan seçki məntəqələrinin ümumi sayının 1/4 hissəsindən çoxunu təşkil etdikdə və ya ləğv edildikdə, o şərtlə ki, həmin seçki məntəqələrində qeydə alınmış seçicilərin sayı seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış seçicilərin ümumi sayının 1/5-dən çoxunu təşkil etsin;”

115. Maddə 171.2. “20” rəqəmi “10” rəqəmi ilə əvəz edilsin.

116. Maddə 173.1. “60” rəqəmi “30” rəqəmi ilə əvəz edilsin.

117. Maddə 181.2. çıxarılsın.

118. Maddə 204.1.1. aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“204.1.1. seçki məntəqələrinin 1/4 hissəsindən çoxunda səsvermənin nəticələri etibarsız sayıldıqda və ya ləğv edildikdə, o şərtlə ki, həmin seçki məntəqələrində qeydə alınmış seçicilərin sayı seçki dairəsi üzrə qeydə alınmış seçicilərin ümumi sayının 1/5-dən çoxunu təşkil etsin;”

119. Maddə 225.1 aşağıdakı redaksiyada verilsin:

“Bələdiyyə üzvlüyünə namizədlərin seçki fondları aşağıdakı pul vəsaiti hesabına formalaşır”;

120. Maddə 236.1 5-ci bənd əlavə edilsin:

236.1.5 “Bələdiyyə seçkilərinin nəticələrinə görə ən çox səs toplamış namizəd bələdiyyə sədri olur.”

121. Maddə 217.2-dəki 2 rəqəmi 3 rəqəmi ilə əvəz edilsin:

122. Maddə 245 aşağıdakı redaksiyada verilsin:

245. “Bələdiyyə üzvü vəfat etdikdə və ya onun səlahiyyətlərinə vaxtından əvvəl xitam verildikdə dairə seçki komissiyasının təqdimatına əsasən Mərkəzi Seçki Komissiyasının qərarı ilə yeni seçkilər keçirilir. Bələdiyyə üzvlərinin səlahiyyətlərinin bitməsinə 6 aydan az müddət qaldıqda yeni seçkilər keçirilmir.”